

DOI: <https://doi.org/10.32782/PPSS.2023.1.85>

РОЛЬ ОСВІТИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ СУСПІЛЬСТВА ДО ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

Ольга Юріївна ГУДА,

ст. 2 курсу, факультету

міжнародних відносин,

Львівського національного

університету імені Івана Франка

<https://orcid.org/0009-0008-7215-0207>

THE ROLE OF EDUCATION AND INFORMATION LITERACY AS MEANS TO ENHANCE SOCIETY'S RESILIENCE TO DISINFORMATION

Combating disinformation in the midst of war emerges as a crucial mission in Ukraine, with education playing a pivotal role in this effort. Higher education institutions, through increased collaboration with the Center for Strategic Communications and Information Security, can significantly boost youth engagement in the information realm. Establishing partnerships with this center serves as a potent strategy to enhance resilience against disinformation, particularly on the global stage. These proposed measures are designed to empower Ukrainian youth to exert a more substantial influence on shaping the information landscape and actively addressing the informational challenges stemming from the ongoing conflict.

З моменту початку повномасштабної війни інформаційний фронт став ключовим для України в боротьбі проти агресора. У зведених умовах важливо забезпечити потік правдивої інформації як усередині країни, так і за її межами. Єдність громадян наразі є критично важливою, і тому важливо розповсюджувати достовірну інформацію, яка підвищує бойовий дух і довіру до українських ЗМІ.

Також важливим є потік інформації про війну за межами України. Сприйняття подій в Україні за кордоном визначає обсяг підтримки союзників, рівень санкцій, гуманітарну допомогу та військову підтримку. Таким чином, протидія дезінформації стає надзвичайно важливою у воєнних умовах, а освіта може відігравати ключову роль у її забезпеченні.

Молодь є найактивнішою частиною суспільства кожної держави, та , як підтверджує і українська історія, дуже часто є рушійною силою та джерелом змін. Українські студенти відзначаються не лише відвагою при приєднанні до Збройних Сил України та організації різноманітних ініціатив для підтримки ЗСУ, але й можуть виступати як ключові агенти поширення достовірної інформації в Україні та за кордоном.

Останнім часом виявляється, що студенти, беручи участь у різноманітних програмах обміну, мають не лише ціль отримання нового досвіду, але й мають намір поширювати усвідомлення про важливість ситуації в Україні та сприяти позитивній репутації України за кордоном. Спілкування студентів не лише з представниками різних країн світу, але і з іноземними викладачами надає їм можливість впливати на міжнародну думку. Таким чином, участь у програмах обміну, таких як AIESEC, Erasmus+, Chevening, Fulbright, Eiffel

Excellence Scholarship, стає важливим інструментом для поширення достовірної інформації та протидії російській дезінформації за кордоном. Проте, на мою думку, такий метод боротьби з агресором в інформаційній сфері ще не є достатньо розвиненим та потребує деяких рішень для його популяризації та більш активного використання.

Проблему дезінформації слід ширше обговорювати в університетах для забезпечення більшої долученості студентів. З цією метою вищі навчальні заклади можуть укладати угоди про співпрацю з Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, створеним при Міністерстві культури та інформаційної політики України [1] як інструментом протидії дезінформації спільними зусиллями держави та громадянського суспільства. Цей центр фокусується на комунікаційній протидії зовнішнім загрозам, зокрема інформаційним атакам Російської Федерації.

Проведення тренінгів з підвищення обізнаності щодо гібридних загроз у вищих навчальних закладах буде сприяти досягненню цієї мети. Увага повинна акцентуватись не лише на учасниках міжнародних програм обміну, але й на всіх студентах, незалежно від курсу та факультету. Це допоможе поширити проблему важливості боротьби з фейковою інформацією та виховати населення, яке буде усвідомлене про боротьбу з дезінформацією та зможе активно їй протистояти як в межах своєї країни, так і за кордоном.

Крім цього, Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки одним із ключових напрямків своєї діяльності виділив роботу з міжнародними партнерами. Він регулярно інформує про зловмисну діяльність агресора та спільно з партнерами розробляє рекомендації з протидії дезінформації та формування стійкості до неї. На мою думку, студенти можуть отримати багатий досвід та корисні навички, долучаючись до діяльності центру на умовах стажування і таким чином бути ще більш долученими до боротьби з дезінформацією.

З самого початку війни серед молоді активно поширювалися заклики до боротьби з дезінформацією. Молодь вживала заходів для блокування російських джерел фейкової інформації та створювала власні групи з кібербезпеки та протидії фейкам. Окремі громадяни та державні установи звертаються до різних платформ, включаючи Facebook, Twitter, TikTok, YouTube та Telegram, для розміщення інформації. Важко визначити точну кількість контенту, завантаженого цими різними суб'єктами, але масштаби інформації про війну, що завантажується в соціальні мережі, є величезними [2]. Проте, часто така активність виявлялася недостатньо ефективною та в окремих випадках виходила за раціональні межі. У зв'язку з цим, реалізація вищезгаданих тез може сприяти перенаправленню енергії української молоді в більш конструктивне русло та використанню їхнього потенціалу та запалу більш ефективно в інформаційному просторі.

Тож протидія дезінформації в умовах війни стає важливим завданням, а роль освіти у цьому процесі неоціненно велика. Вищі навчальні заклади мають можливість сприяти її забезпеченню, вживаючи різних заходів для популяризації цього питання серед студентів. Зазначені заходи спрямовані на активізацію зусиль молоді в інформаційному просторі та створення стійкості до дезінформації, особливо за межами країни

Список використаних джерел:

1. Про Центр стратегічних комунікацій . URL:<https://spravdi.gov.ua/>
2. Дунаєва Л. Дезінформаційні виклики під час російсько-української війни: політологічний аналіз URL :http://politicus.od.ua/5_2022/11.pdf